

Lapsivaikutusten arviointi kouluverkko-suunnitelma

Eurajoen kunnan sivistyspalvelut

8.10.2024

Lapsivaikutusten arviointi

- Kun kunnassa harkitaan esimerkiksi koulun lakkauttamista, on päätöksen valmistelijoiden arvioitava ennalta, millaisia vaikutuksia päätöksellä on lasten arkeen, hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen. Valmistelussa on tunnistettava sekä myönteiset että kielteiset seuraukset.
- Suomen **perustuslaissa (6 §)** turvataan lasten oikeus saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. **Perusopetuslain 3a §** velvoittaa huomioimaan ensisijaisesti lapsen edun perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä. **Myöskin hallintolain** mukainen viranomaisen selvittämisvelvollisuus (31 §) ja vaikuttamismahdollisuuksien varaaminen (41§) turvaavat osaltaan lasten oikeuksia saada etunsa arvioiduksi ja ilmaista näkemyksensä heitä koskevissa asioissa.
- Lapsivaikutusten arviointi on lasten edun arviointia ja sen huomioimista ensisijaisena lapsia *ryhmänä* koskevien päätösten tai hankkeiden valmistelussa. Lapsivaikutusten arviointiin lasta tai lapsia ryhmänä koskevissa päätöksissä kaikkia viranomaisia velvoittavat Suomessa lakina voimassa olevan **YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen** artikloista erityisesti:
  - **Art. 3.1**, jonka mukaan kaikissa lapsia koskevissa viranomaisten toimissa ja päätöksissä, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.
  - **Art. 12**, jossa lapsille taataan oikeus vapaasti ilmaista näkemyksensä sekä saada näkemyksensä huomioon otetuksi kaikissa lasta koskevissa asioissa. Lapsen oikeuksien sopimusta valvovan ja sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta yleiskommentteja antavan lapsen oikeuksien komitean mukaan lapsen etua tai lapsivaikutuksia ei voida arvioida sopimuksen edellyttämällä tavalla ilman, että lapset saavat ilmaista omat näkemyksensä asiasta ([yleiskommentti 14](#), kohta 43.)
  - **Art. 2**, joka velvoittaa takaamaan lapsen oikeuksien toteutumisen jokaiselle lapselle yhdenvertaisesti. Lapsivaikutusten arvioinneissa tämä tarkoittaa arvioinnin ja lasten kuulemisen ulottamista kaikkiin niihin lapsiin, joita asia suoraan tai välillisesti koskee. Erityistä huomiota on kiinnitettävä eri tavoin haavoittuvaisessa asemassa tai syrjinnän vaarassa oleviin lapsiin kohdistuviin vaikutuksiin.

Lapsivaikutusten arviointi

- Lasten kuuleminen osana päätösten lapsivaikutusten arviointia voidaan toteuttaa monella tavalla.
- Eurajoella lapsia on kuultu kouluverkkosuunnitelmasta mahdollisesti lakkautettavissa kouluissa opetushenkilöstön johdolla, lapset ovat voineet antaa vastineensa 18.9. – 1.10.2024 (Sydänmaan ja Linnamaan koulujen oppilaat jättivät vastineen), kouluverkkosuunnitelma on esitelty nuorisovaltuustolle 19.9.2024 ja toimenpideesitysten kohteena olevissa kouluissa on käyty 7.10.2024 (Kuivalahti) ja 8.10.2024 (Linnamaa ja Sydänmaa) pitämässä keskustelu- ja kuulemisoppitunti lasten kanssa. Näistä ohessa yhteenvedot.
- Lapsivaikutusten arvioinnin toteuttamisessa tulee huolehtia lasten yhdenvertaisuuden toteutumisesta. Lapsivaikutusten arvioinnissa, kuten muussakin viranomaistoiminnassa, on huomioitava viranomaisen velvollisuus toimia puolueettomasti.
- Seuraavassa on Unicefin Lapsivaikutusten arvioinnin materiaaliin perustuvien kysymysten avulla punnittu kouluverkkosuunnitelman vaikutuksia lasten arkeen ja opetuspalveluihin. Arviointi esitetään ”liikennevalo”-asteikolla **vihreä= positiivisia vaikutuksia**, **oranssi= ei merkittäviä vaikutuksia**, **punainen=negatiivisia vaikutuksia**

Mitä vaikutuksia ratkaisulla on koulutuksen saavutettavuuteen?

Saavutettavuus			
Koulumatkat pitenevät. Pystytään toteuttamaan perusopetuslain mukaisina.			
Koulumatkat tehdään joko koulutaksilla ja/tai bussilla.			
Koulumatkojen turvallisuus. Koulumatkat toteutetaan kuten ennen ja turvallisuusseikat huomioidaan kuljetuskilpailutuksissa ja – sopimuksissa kuten ennen.			
Oppimisympäristöjen esteettömyys, peruskorjatuissa kouluissa paremmin huomioitu			
Erialaisten lapsiryhmien huomioiminen (pienryhmät)			
Koulupäivän pituus, koulumatkojen myötä pitenevät.			
Aamu- ja iltapäivähoito, mahdollinen perheille samanhintaisena kuten aiemminkin.			
Perusopetuksen ryhmäkoot ovat isompia mutta eivät ylisuuria. (KA jää alle 20)			
Opetushenkilöstö			
Avustava henkilöstö			

Tukeeko ratkaisu yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua ja olla mukana koulutuksessa?

Opetuspalveluihin liittyvät asiat			
Perusopetus. Kaikissa kouluissa perusopetus oppiaineiden suhteen toteutetaan opetussuunnitelman perusteiden mukaan.			
Oppiaineet. Taitoaineissa oppilaat pääsevät aineita varten suunniteltuihin opetustiloihin yhdenvertaisemmin. Esim. liikuntasalit ja käsityön opetustilat.			
Opetus- ja oppimisvälineet. Kaikissa kouluissa oppilailla on jo nyt yhdenvertaiset opetus- ja oppimisvälineet			
Perusopetusta tukevat koulun ulkopuoliset tilat, mm. liikuntakeskukset, monitoimihalli, jäähallit, kirjastot, Välimaan torppa ovat yhdenvertaisemmin käytettävissä.			
Kulttuurikasvatussuunnitelma toteutuu kuten aiemminkin.			
Kirjaston ja perusopetuksen yhteistyösuunnitelma toteutuu kuten aiemminkin.			
Valinnaisaineissa, monialaisissa opinnoissa ja kerho-opetuksessa valinnan mahdollisuus kasvaa ja on yhdenvertaisempi.			
Ruotsin kielen opetus; oppilaskuljetukset vähenevät			
Hyvinvointisuunnitelman, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja Lapsiystävällisen kunnan toimintasuunnitelman tavoitteet koskevat kaikkia lapsia.			
Perusopetuksen tuntijako, ei vaikutuksia tuntijakoon.			

Mitä vaikutuksia ratkaisulla on opiskeluhooltoon?

Oppimisen tukeen liittyvät asiat			
Oppimisen yleinen tuki; toteutuu kuten ennenkin		●	
Oppimisen tehostettu tuki; toteutuu kuten ennenkin, erityisen tuen henkilöstön konsultatiivinen tuki on lähempänä ja yhdenvertaisemmin saatavilla			●
Oppimisen erityinen tuki; erityisopettajien tuki ja pienryhmät ovat lähempänä ja yhdenvertaisemmin saatavilla			●
Joustava perusopetus		●	
Oppimisen tuen hallintopäätökset, toteutuvat kuten ennenkin.		●	
Kuraattoripalvelut, ovat keskitettyinä yhdenvertaisemmin saavutettavissa			●
Psykologipalvelut, ovat keskitettyinä yhdenvertaisemmin saavutettavissa			●
Kouluterveydenhuollon palvelut, ovat keskitettyinä yhdenvertaisemmin saavutettavissa			●
Oppilaan koulupolun jatkuvuus, pienemmässä kouluverkossa paremmin johdettavissa ja yhdenvertaisempi, nivelvaiheiden kynnykset mataloituvat			●
Koulupudokkuus		●	

Mitä vaikutuksia ratkaisulla on lasten ja nuorten mahdollisuuteen suoriutua koulutehtävistä?

Huomioidut mahdollisuudet tukea koulunkäyntiä			
Opiskeluvälineet (it-välineet, oppikirjat, tarvikkeet, työaineet)			
Tarvittavat apuvälineet, järjestetään kuten ennenkin			
Tulkkauspalvelut, järjestetään kuten ennenkin			
Nuorisopalvelut, järjestetään kuten ennenkin			
Viestintä kodin ja koulun välillä, wilma on käytössä kuten ennenkin.			
Vanhempainyhdistys, kaikissa kouluissa on vanhempainyhdistys			
Lasten harrastustoiminta ja vapaa-aika			
Koulupihan käyttö mahdollisesti suljettavassa koulussa vapaa-ajalla jatkuu toistaiseksi kuten ennenkin.			
Ruokapalvelut			
Kirjastoautopalvelut jatkavat toistaiseksi kuten ennenkin (iltapysäkit).			
Sosiaaliset suhteet ja kaveripiiri kasvaa.			

Kuivalahden koulun oppilaiden ajatuksia

Mitä mieltä olet? Kuivalahti 7.10.2024

	😊	🙂	😬	😞	😡	
Oman koulun pihalla on kiva leikkiä.	9	1	6			😊 tosi samaa mieltä
Nykyinen kouluni on minulle sopivan kokoinen.	10	1	5			🙂 samaa mieltä
Jos vaihtaisin koulua, luulen , että minun tulisi ikävä vanhaa koulua.			5	7		😬 en osaa sanoa
Koulun vaihtaminen on helpompaa tuttujen kavereiden kanssa.	14	1	1			😞 eri mieltä
Luotan että pärjään vaikka kouluni vaihtuisi.	8	1	6			😡 aivan eri mieltä
Erilainen koulumatka jännittää minua.		2	3	10	1	
Koulumatka bussilla/taksilla on kivaa.	6	2	7			
Yhdysluokissa opiskelun päättyminen on hyvä juttu.			14		2	
Minua jännittää, onko uudessa koulussa uusia kavereita.	3		12	1		
Tulevan koulun opettajiin tutustuminen on kivaa.			7	6	3	
Uudenlainen koulu ja ympäristö tuntuu virkistävältä.		1	12	3		

Oppilaita vastaamassa 16

Huomioita Kuivalahden koulun oppilailta

- Oma koulu koettiin rakkaaksi ja omaksi.
- Uutta koulua kohtaan ajatukset vaihtelivat jännityksestä kiinnostukseen.
- Vanhemmilla oppilailla oli useaan kysymykseen ”en osaa sanoa”-vaihtoehto varteenotettavin.
- Koulumatkaa kirkonkylään ei pidetty pitkänä, usea oppilas kulkee harrastuksiin ja heille matkan pituus on tuttu.
- Uudet ihmiset ja heihin tutustuminen jännittää
- Monilla on jo kavereita keskustassa
- Yhdessä kavereiden kanssa muutokseen on helpompaa suhtautua

Sydänmaan koulun oppilaiden ajatuksia

Mitä mieltä olet? Sydänmaa 8.10.2024

	😊	🙂	😐	😞	😡
Oman koulun pihalla on kiva leikkiä.	15				
Nykyinen kouluni on minulle sopivan kokoinen.	14		1		
Jos vaihtaisin koulua, luulen , että minun tulisi ikävä vanhaa koulua.	9	4			
Koulun vaihtaminen on helpompaa tuttujen kavereiden kanssa.	15				
Luotan että pärjään vaikka kouluni vaihtuisi.	6	4	3		
Erilainen koulumatka jännittää minua.	5		3	6	
Koulumatka bussilla/taksilla on kivaa.	10	1	1	2	
Yhdysluokissa opiskelun päättäminen on hyvä juttu.			3	3	8
Minua jännittää, onko uudessa koulussa uusia kavereita.	3	2	3	3	1
Tulevan koulun opettajiin tutustuminen on kivaa.	2		10	1	
Uudenlainen koulu ja ympäristö tuntuu virkistävältä.	1	3	7	3	

Huomioita Sydänmaan koulun oppilailta

- Oppilaat olivat selkeästi yksimielisiä monista asioista
- Keskustelutilanne jännitti monia oppilaita
- Oman koulun arvostus oli korkealla ja esimerkiksi yhdysluokkaopetusta pidettiin hyvänä asiana
- Moni asia mahdollisesti uuden koulun suhteen jännitti, muttei varsinaisesti peloista voida puhua.
- Oppilaille on kavereita muissa kouluissa

Linnamaan koulun oppilaiden ajatuksia

Mitä mieltä olet? Linnamaa 8.10.2024

	😊	🙂	😬	😞	😡
Oman koulun pihalla on kiva leikkiä.	21		1		
Nykyinen kouluni on minulle sopivan kokoinen.	22			1	
Jos vaihtaisin koulua, luulen , että minun tulisi ikävä vanhaa koulua.	18	3	1		1
Koulun vaihtaminen on helpompaa tuttujen kavereiden kanssa.	11	12			
Luotan että pärjään vaikka kouluni vaihtuisi.	7		11	1	2
Erlainen koulumatka jännittää minua.	2	5	11	3	2
Koulumatka bussilla/taksilla on kivaa.	4	2	14	2	
Yhdysluokissa opiskelun päättyminen on hyvä juttu.	2	2	5	2	12
Minua jännittää, onko uudessa koulussa uusia kavereita.	11		4	1	5
Tulevan koulun opettajiin tutustuminen on kivaa.	4	2	5	1	11
Uudenlainen koulu ja ympäristö tuntuu virkistävältä.	1		2		20

👑 tosi samaa mieltä

🙂 samaa mieltä

😬 en osaa sanoa

😞 eri mieltä

😡 aivan eri mieltä

Huomioita Linnamaan koulun oppilailta

- Oppilaat olivat avoimia ja ilmaisivat mielipiteensä suullisesti
- Syytä koulujen mahdolliseen sulkemiseen kysyttiin
- Oppilaskuljetukset tuntuivat tutuilta
- Yhdysluokkaopetusta kannatettiin selkeästi
- Kavereita koululaisilla on myös muissa kouluissa
- Jotkut oppilaat olivat siirtyneet Linnamaahan muista kouluista
- Uusiin kavereihin ja opettajiin tutustuminen jännittää